

PATVIRTINTA

Palangos senosios gimnazijos
direktoriaus 2024 m. lapkričio 21 d.
įsakymu Nr. V1-158

PALANGOS SENOSIOS GIMNAZIJOS
UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE (IŠVYKŲ) ORGANIZAVIMO APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Palangos senosios gimnazijos (toliau – Gimnazijos) ugdymo ne mokyklos aplinkoje (išvykų) organizavimo aprašas (toliau – aprašas) nustato Gimnazijos mokinių ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo tvarką.

2. Aprašo tikslas – reglamentuoti Gimnazijos mokinių ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimą, vykdymą ir laiduoti renginiuose dalyvaujančių mokinių saugumą.

3. Aprašas taikomas klasių vadovams ir mokytojams, organizuojantiems ir vykdančioms vaikų iki 18 metų imtinai ugdymą ne mokyklos aplinkoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ir už jos ribų.

4. Vaikų grupės, naudodamosi visuomeniniais, vandens keliais, keliaudamos draustiniais ar kitomis riboto lankomumo teritorijomis, privalo vadovautis saugaus eismo taisyklėmis, nustatytais šiems keliams ir teritorijoms.

5. Pažintinės veiklos organizavimo formos:

5.1. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurią vykdo gidas arba mokytojas; gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

5.2. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;

5.3. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

5.4. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

5.5. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

5.6. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

5.7. kitos mokyklos vykdomos pažintinės veiklos formos.

6. Ugdymo proceso ne mokyklos aplinkoje trukmė gali būti:

6.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);

6.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);

6.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).

7. Ugdymas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas:

7.1. artimoje aplinkoje, netoli mokyklos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose ir kituose objektuose;

7.2. savivaldybės teritorijoje;

7.3. kitos savivaldybės teritorijoje;

7.4. kitoje šalyje.

II SKYRIUS

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

8. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje poreikį numato mokytojai, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su mokyklos vadovu ar jo įgaliotu asmeniu. Planuojant organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į šiuos veiksnius:

8.1. tikslingumo. Numatyti, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko Bendrojoje programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bus skiriamos mokiniams ir kaip bus vertinama jų pažanga;

8.2. mokinių saugumo. Numatyti priemones mokinių saugumui esant ne mokyklos aplinkoje užtikrinti;

8.3. įtraukumo. Siūlant veiklas atsižvelgti į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaryti sąlygas visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;

8.4. ekonomiškumo. Įvertinti, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalauti ši veikla ir ar mokykla gali juos skirti;

8.5. rizikų tikimybės. Apsvarstyti galimas rizikas ir numatyti jų įveikos būdus.

9. Siekiant, kad ugdymas ne mokyklos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama ugdymo procese organizuoti aktyvias, pritaikytas kitokiai aplinkai mokymosi veiklas, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje;

III SKYRIUS

DALYVIŲ SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

10. Organizuojant ugdymą ne mokyklos aplinkoje (toliau – Išvyka) ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, yra skiriami lydintys asmenys ir Išvykos vadovas. Lydintys asmenys –

suaugę asmenys, kurių funkcijas apibrėžia mokyklos vadovas. Lydinčiųjų asmenų skaičius priklauso nuo Išvykoje dalyvaujančių mokinių skaičiaus. Jeigu Išvykoje dalyvauja:

10.1. mažiau nei 15 mokinių ir jie yra vyresni nei 16 metų, skiriamas tik Išvykos vadovas;

10.2. mažiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir yra jaunesni nei 16 metų, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

10.3. daugiau kaip 15 ir mokinių, vyresnių nei 16 metų, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

10.4. daugiau kaip 30 mokinių, skiriamas Išvykos vadovas ir 2 lydintys asmenys;

10.5. organizuojant Išvyką į užsienį, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintys asmenys santykiu 15 mokinių – 2 lydintys asmenys; 30 mokinių – 4 lydintys asmenys;

10.6. vaikams, vykstantiems į ekskursijas, edukacijas, kitus renginius užsienio šalyse arba Lietuvoje ilgiau nei vienai parai, reikalingas tėvų sutikimas.

11. Vaikai, nepriskirti pagrindinei medicininei fizinio pajėgumo grupei arba turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, dviejų dienų ir ilgiau trunkančiose išvykose gali dalyvauti tik su gydytojo leidimu.

12. Išvykose dalyvaujantys mokiniai privalo laikytis elgesio normų, būti drausmingi ir mandagūs, vykdyti vadovo (-ų) nurodymus.

13. Kiekvienai 15 mokinių grupei pildomas vis naujas saugaus elgesio instruktažas, kuris kartu yra ir mokinių, dalyvaujančių Išvykoje, sąrašas (*aprašo 4 priedas*).

14. Gimnazijos direktorius, užtikrindamas ugdymo ne mokyklos aplinkoje dalyvių saugumą:

14.1. leidžia vykdyti veiklą ne mokyklos aplinkoje;

14.2. tvirtina veiklos programą, dalyvių sąrašą,

14.3. paskiria išvykos grupės vadovą ir lydinčius asmenis;

14.3. atsižvelgdamas į planuojamos veiklos specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius ugdymo(si) poreikius, gali nustatyti dalyvaujančiųjų išvykoje skaičių ir kitokį lydinčių asmenų skaičių;

14.4. už programos ne mokyklos aplinkoje vykdymo pažeidimus išvykos vadovą gali nubausti drausmine tvarka.

15. Išvykos vadovas:

15.1. parengia veiklos ne mokyklos aplinkoje programą (*aprašo 1 priedas*), užduotis mokiniams;

15.2. pasirenka lydintį (-čius) asmenį (-is), numato detalų maršrutą pagal mokinių fizinio pasirengimo lygį ir fizinę būklę, nustato išvykimo, atvykimo vietą ir laiką, nakvynės vietą), parengia ir turi visus reikalingus dokumentus;

15.3. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti;

15.4. pristato suplanuotų veiklų planą mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams);

15.5. priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

15.6. užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi mokykloje nustatytų procedūrų;

15.7. išvykos metu privalo turėti šių dokumentų kopijas: renginio programą, mokinių sąrašą, pasirašytą saugaus elgesio instruktažą, tėvų/globėjų sutikimus;

16. Nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

16.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą už Išvyką atsakingam asmeniui. Sutikimas pateikiamas pagal parengtą formą (priedas nr.2); mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę nepritarti, kad vaikas dalyvautų Išvykoje, atšaukti vaiką iš Išvykos. Mokiniam, nedalyvaujantiems Išvykoje, vyksta ugdymo procesas mokyklos nustatyta ugdymo organizavimo forma;

16.2. Tėvai atsakingi už būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimą lydintiems asmenims;

16.3. mokiniai atsakingi:

16.3.1. už dalyvavimą Išvykoje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl objektyviai pagrįstų priežasčių, dėl kurių susitariama mokykloje;

16.3.2. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt.

IV SKYRIUS

PASIRENGIMAS IŠVYKAI, ORGANIZAVIMAS

17. Mokytojas:

17.1. ne vėliau kaip prieš 7 dienas el. dienyne TAMO informuoja apie vykdomą turizmo renginį Lietuvoje mokinių tėvus/globėjus. Jeigu turizmo renginys vykdomas ne Palangos miesto teritorijoje, ar tai nėra išvyka į varžybas, konkursą, olimpiadą, gauna tėvų/globėjų raštiškus sutikimus (*aprašo 2 priedas*).

17.2. ne vėliau kaip prieš 3 dienas iki turizmo renginio rašo prašymą Gimnazijos direktoriui dėl leidimo dalyvauti turizmo renginyje (*aprašo 3 priedas*) ir jį suderina su direktoriaus pavaduotoju ugdymui, atsakingu už tvarkaraščio pakeitimus. Gimnazijos direktoriui pateikia turizmo renginio programą (*aprašo 1 priedas*), suderintą prašymą dalyvauti turizmo renginyje, mokinių supažindinimą su saugos instruktažo rekomendacijomis (eismo, saugaus elgesio taisyklėmis, kaip teikti pirmąją

pagalbą, kaip naudotis pirmos pagalbos vaistinėle, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos, maudymosi reikalavimais) (*aprašo 4 ir 6 priedai*);

17.3. jeigu turizmo renginys vyksta už Lietuvos Respublikos ribų, ne vėliau kaip prieš 12 dienų el. dienyne TAMO informuoja apie vykdomą turizmo renginį mokinių tėvus/teisėtus globėjus, direktoriaus pavaduotoją ugdymui, atsakingą už neformalųjį ugdymą. Gauna tėvų/ globėjų raštiškus sutikimus (*aprašo 2 priedas*), ne vėliau kaip prieš 5 dienas rašo prašymą Gimnazijos direktoriui dėl leidimo dalyvauti turizmo renginyje (*aprašo 3 priedas*), suderina su direktoriaus pavaduotoju ugdymui, atsakingu už tvarkaraščio pakeitimus. Gimnazijos direktoriui pateikia turizmo renginio programą (*aprašo 1 priedas*), suderintą prašymą dalyvauti turizmo renginyje, mokinių supažindinimą su saugos instruktažo rekomendacijomis (eismo, saugaus elgesio taisyklėmis, kaip teikti pirmąją pagalbą, kaip naudotis pirmos pagalbos vaistinėle, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos, maudymosi reikalavimais) (*aprašo 4 ir 6 priedai*);

17.4. prieš Išvyką į užsienio šalį supažindina su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį, informuoja mokinius ir jų tėvus, organizuoja vizos, jeigu reikalinga, gavimą;

17.5. išvykos programą ir saugaus elgesio instruktažą (su mokinių parašais) suderina su direktoriaus pavaduotoju ugdymui, atsakingu už neformalųjį ugdymą;

17.6. pasirašytinai supažindina vyksiančius į išvyką mokinius su saugos instruktažo rekomendacijomis (eismo, saugaus elgesio taisyklėmis, kaip teikti pirmąją pagalbą, kaip naudotis pirmos pagalbos vaistinėle, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos, maudymosi reikalavimais). Instruktažai su mokinių parašais saugomi Gimnazijos raštinėje;

17.7. saugaus elgesio ir kitų instruktažų kopijas mokytojas saugo iki mokslo metų pabaigos;

17.8. vadovaudamasis patvirtinta Išvykos programa užtikrina vaikų saugą veiklos metu, moka suteikti pirmąją medicininę pagalbą;

17.9. susidarius situacijai, gresiančiai vaikų saugai, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia Išvykos vykdymą.

18. Išvykoje dalyvaujantys vaikai nuo 14 metų:

18.1. susipažinę su išvykos organizavimo tvarka ir saugos reikalavimais, pasirašo renginiuose dalyvaujančių vaikų saugaus elgesio instruktaže;

18.2. prieš renginį pasiskirsto pareigomis, užduotimis ir kt.;

18.3. privalo laikytis saugaus elgesio normų, būti drausmingi ir mandagūs, vykdyti turizmo renginio vadovo (-ų) nurodymus.

19. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui, atsakingas už neformalųjį ugdymą:

19.1. derina Išvykos programą, saugaus elgesio instruktažą;

19.2. supažindina grupės vadovą (-us) su saugos, sveikatos ir elgesio taisyklėmis;

20. Išvykos programas tvirtina Gimnazijos direktorius.

ĮVYKUS NELAIMINGAM ATSTITIKIMUI

21. Įvykus nelaimingam įvykiui, Išvykos vadovas įvertina įvykio svarbą ir nedelsdamas informuoja specialiąsias tarnybas. Apie esamą padėtį informuoja Gimnazijos direktorių bei turizmo renginio dalyvių tėvus/globėjus.

22. Išnagrinėjęs nelaimingo atsitikimo aplinkybes, Gimnazijos direktorius informuoja Palangos miesto merą.

23. Įvykus nelaimingam įvykiui, vadovaujamosi 2000 m. vasario 11 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintu įsakymu Nr. 113 „Dėl moksleivių nelaimingų atsitikimų tyrimo, registravimo ir apskaitos nuostatų“ .

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Vaikų Išvykos karantino, ekstremalios situacijos metu organizuojamos, užtikrinant programos dalyvių sveikatą ir saugumą, atsižvelgiant į valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo sprendimus.

25. Aprašas gali būti keičiamas, papildomas, panaikinamas Gimnazijos direktoriaus įsakymu.

PALANGOS SENOJI GIMNAZIJA
MOKINIŲ UGDYMO ORGANIZAVIMO NE MOKYKLOS APLINKOJE
PLANAS

IŠVYKOS AR PAŽINTINĖS VEIKLOS FORMA (ekskursija, išvyka, sąskrydis, turistinė stovykla, varžybos, žygis)		
TIKSLAS(-AI) IR UŽDAVINIAI		<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Dalykiniai išvykos tikslai/uždaviniai</i> 2. <i>Kompetencijų ugdymo tikslai/uždaviniai</i>
DALYVIAI (nurodyti, kiek mokinių iš konkrečios klasės dalyvauja)		
VADOVAI (lydintys asmenys) (vardas, pavardė, pareigos, kvalifikacija)		
PROGRAMOS TURINYS		<p>Programos pavadinimas:</p> <p>Ši išvykos programa papildo: <i>pvz. matematikos ir istorijos bendrųjų programų temas.</i></p> <p>Programoje mokiniai:</p> <p><i>Pvz.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>susipažins su</i> • <i>atliks</i> • <i>pasigamins</i>
UŽDUOTYS MOKINIAMS		
PROGRAMOS VYKDYMAS:	DATA	
	MARŠRUTAS	
	TRUKMĖ	
	IŠVYKIMO VIETA IR LAIKAS	
	PARVYKIMO VIETA IR LAIKAS	
	NAKVYNĖS VIETA (jeigu programa ne vienos dienos)	
KIEK NUMATOMA PANAUDOTI PAŽINTINEI VEIKLAI SKIRTŲ LĖŠŲ (jeigu grupė sudaryta ne iš vienos klasės mokinių, lėšas nurodyti kiekvienai klasei atskirai)		

Programą rengė

(parašas)

(Vardas, pavardė)

Palangos senosios gimnazijos
 ugdymo ne mokyklos aplinkoje
 organizavimo aprašo

Mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimo apie organizuojamą Išvyką pranešimas ir sutikimo lapas

Pranešame, kad Jūsų sūnus/duktė
 20.....m.mėn.d.val. išvyksta.....

.....
 (nurodyti vietą, miestą, šalį)

Iš Išvykos planuojame parvykti 20.....m. mėn. d.val.

Išvykos organizatorius, tel.

.....
 (vardas, pavardė, pareigos, tel. nr., parašas)

.....
 (kirpimo linija)

Tėvų (globėjų) sutikimas dėl vaiko dalyvavimo Išvykoje

Susipažinau ir leidžiu dukrai/sūnui/globotiniui

..... (vardas, pavardė, klasė)

20....m.mėn.d.val. išvykti į Išvyką.....

.....
 (nurodyti išvykos vietą, miestą, šalį, maršrutą. **Nurodo mokytojas**)

Įsipareigoju pasirūpinti, kad sūnus/duktė/globotinis turėtų asmens dokumentą, sveikatos ir kelionių draudimą (tarptautinėse kelionėse).

Sutinku, kad mano sūnui/dukrai/globotiniui, esant reikalui, būtų suteikta būtinoji medicininė pagalba.

Papildoma informacija: Mano sūnus/duktė serga šiomis ligomis (nurodyti).....

Mano sūnus/duktė reguliariai ar esant reikalui vartoja šiuos vaistus (nurodyti) ir juos turės kelionės metu

Garantuojau, kad sūnus/dukra/globotinis žino saugaus elgesio taisykles kelionės metu.

Garantuojau, kad mano sūnus/dukra/globotinis:

✓ Nepasiims iš namų, kelionėje neįsigis bei nevartos alkoholinių gėrimų ir psichotropinių medžiagų

✓ Negadins inventoriaus kelionės metu (autobuse, kitose viešose vietose)

✓ Nekonfliktuos su kelionės draugais ir klausys lydinčių mokytojų, ekskursijos gido, vairuotojo nurodymų

✓ Sutinku, kad esant būtinybei mano sūnus/dukra būtų patikrinti ar nevartojo psichotropinių medžiagų, alkoholio, apie rezultatus prašau informuoti telefonu.....

Tėvų (globėjų, rūpintojų) vardas, pavardė, tel. nr., parašas, data

.....
 (Mokinio vardas, pavardė, tel. nr., parašas, data)

organizavimo aprašo
3 priedas

(Prašymo leisti organizuoti renginį forma)

_____ (Mokytojo vardas, pavardė, pareigos)

Palangos senosios gimnazijos direktoriui

**PRAŠYMAS
DĖL LEIDIMO DALYVAUTI IŠVYKOJE**

_____ (data)

Prašau leisti 20____ m. _____ d. su _____
(įrašyti klasę ir/ar mokinių skaičių)

vykti į _____
(įrašyti: vietą, vietovę, įstaigą ir pan.)

dalyvauti _____
(įrašyti renginį: varžybas, konkursą, olimpiadą, ekskursiją, sąskrydį ir pan. ir)

_____ (įrašyti edukacijos pavadinimą)

Iš Gimnazijos išvykstame: _____
(įrašyti datą, laiką)

Į Gimnaziją grįžtame: _____
(įrašyti datą, laiką)

PRIDEDAMA: saugaus elgesio instruktažas, _____ lapas(-ai)

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

Direktoriaus pavaduotojo ugdymui

Viza

Ugdymo ne mokyklos aplinkoje
 organizavimo aprašo
 4 priedas

PALANGOS SENOJI GIMNAZIJA
SAUGAUS ELGESIO INSTRUKTAŽAS

_____klasių mokinių, vykstančių_____

(data)

(išvykos maršrutas)

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Klasė	Parašas (susipažinau su saugaus eismo ir elgesio taisyklėmis, pirmosios pagalbos teikimu ir naudojimusi pirmosios pagalbos vaistinėle, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos bei maudymosi reikalavimais)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			

Grupės vadovas:

(parašas)

(vardas, pavardė)

SAUGOS INSTRUKTAŽO REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Šios rekomendacijos yra norminis Gimnazijos dokumentas, nusakantis mokiniams jų veiklos ir elgesio reikalavimus išvykos, ekskursijos, žygio, stovyklos ir t.t. (toliau – Išvyka) metu, kad nebūtų padaryta žala gamtai, savo ir kitų mokinių saugai, sveikatai ar gyvybei.

2. Rekomendacijos nusako su mokinių veikla susijusius pavojus, riziką ir reikalauja griežtai laikytis saugos priemonių, elgesio, drausmės taisyklių ir etiketo reikalavimų kiekviename turizmo renginyje ar turizmo renginio etape.

3. Mokiniui, supažindintam pasirašytinai su šiomis taisyklėmis ir pažeidusiam šiuos taisyklių reikalavimus, taikoma administracinė atsakomybė ir Gimnazijos mokinio elgesio taisyklėse numatytas drausmės bei auklėjamojo poveikio priemonės.

II SKYRIUS VEIKSMAI PRIEŠ IŠVYKĄ

4. Dalyvauti ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo veikloje.
5. Informuoti tėvus apie išvykos tikslą, datą ir laiką.
6. Patikslinti, ar į sąrašą taisyklingai įrašytas asmens vardas, pavardė.
7. Išklaustyti instruktažą ir pasirašyti išvykos programos atitinkamoje skiltyje.
8. Vykstant į turizmo renginį:
 - 8.1. negalima vežtis greitai gendančių maisto produktų;
 - 8.2. būtina pasirūpinti tinkama sezonui apranga;
 - 8.3. reikia turėti apsauginių priemonių nuo saulės ir vabzdžių;
 - 8.4. sergant lėtinėmis ir kitomis ligomis, informuoti apie tai turizmo vadovą (mokytoją), pasiimti reikiamų vaistų;
 - 8.5. draudžiama vežtis ir vartoti svaigiųjų gėrimų, narkotinių medžiagų bei kitų sveikatai ar gyvybei pavojingų medžiagų, priemonių;
 - 8.6. reikia turėti pirmosios pagalbos rinkinį.

III SKYRIUS EKSKURSIJOS DALYVIŲ ELGESYS MUZIEJUOSE IR PARODOSE

9. Muziejuose ir parodose kiekvienas dalyvis privalo saugoti eksponatus, neliesti jų rankomis (jeigu muziejaus taisyklės to neleidžia), vaikščioti atsargiai, nekliudyti eksponatų, klausytis ekskursijos vadovo nurodymų ir pasakojimo apie vieną ar kitą eksponatą.

10. Be grupės vadovo leidimo draudžiama atsiskirti nuo grupės dalyvių arba atsilikti nuo grupės.

11. Jeigu ekskursijos metu yra būtinybė išeiti, apie tai būtina informuoti grupės vadovą.

IV SKYRIUS

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI EINANT PĖSČIOMIS

12. Organizuota pėsčiųjų grupė privalo:

12.1. organizuotą vaikų iki 16 metų grupę vesti leidžiama tik šaligatviais arba pėsčiųjų takais, o ten, kur jų nėra, ir kelkraščiu, bet tik šviesiuoju paros metu, kai matomumas geras, ne daugiau kaip 2 eilėmis prieš transporto priemonių judėjimo kryptį (kai tai saugu) ir lydimą ne mažiau kaip 2 suaugusiųjų (ne jaunesnių kaip 21 metų). Lydintys asmenys turi eiti kolonos priekyje ir gale ir vilkėti ryškiaspalves liemenes su šviesą atspindinčiais elementais. Rekomenduojama ryškiaspalves liemenes su šviesą atspindinčiais elementais vilkėti visiems kelkraščiu einantiems organizuotos grupės vaikams;

12.2. organizuotai pėsčiųjų grupei eiti važiuojamąja dalimi leidžiama kolona ne daugiau kaip 4 eilėmis kuo arčiau dešiniojo važiuojamosios dalies krašto ir tik transporto priemonių judėjimo kryptimi. Kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti lydintys asmenys, vilkintys ryškiaspalves liemenes su šviesą atspindinčiais elementais;

12.3. tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui organizuotai pėsčiųjų grupei eiti važiuojamąja dalimi draudžiama.

13. Norėdamas pereiti kelią per perėją pėstysis privalo:

13.1. eiti šaligatviu dešine puse iki pėsčiųjų perėjos;

13.2. sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;

13.3. sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;

13.4. pažiūrėti į kairę pusę;

13.5. pažiūrėti dešinę pusę ir įsiklausyti;

13.6. jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pažiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį;

13.7. eiti tiesiai, ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengti jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti;

13.8. visą laiką stebėti gatvę, pažiūrint į abi puses, jei transporto priemonė atvažiuoja iš dešinės pusės, reikia nesiblaškyti, bet ramiai sustoti gatvės viduryje ir palaukti kol transporto priemonė sustos arba kol pravažiuos;

13.9. eiti per gatvę galima tik įsitikinus, jog eiti saugu.

14. Norėdamas pereiti reguliuojamą šviesoforo sankryžą pėstysis privalo vadovautis šviesoforo signalais:

14.1. neleidžiama eiti per reguliuojamą perėją, kai dega šviesoforo geltona ir raudona šviesa;

14.2. leidžiama eiti, kai dega žalia šviesa;

14.3. užsidegus geltonam šviesoforo signalui, pėstieji, atsižvelgdami į tai, kurioje važiuojamojoje dalyje jie yra, privalo baigti pereiti ją arba sustoti saugumo salelėje.

15. Kai matomumo zonoje perėjos ar sankryžos nėra, leidžiama eiti per kelią stačiu kampu į abi puses gerai apžvelgiamose vietose, tačiau tik įsitikinus, kad eiti saugu ir nebus trukdoma transporto priemonėms.

16. Rekomenduojama, kad tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui pėstieji, eidami į kitą važiuojamosios dalies pusę, nešęši šviečiantį žibintą arba vilkėtų ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais arba būtų prie drabužių prisisegę kitiems eismo dalyviams matomoje vietoje atšvaitą.

V SKYRIUS

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI VAŽIUOJANT DVIRAČIAIS

17. Dviračio vairuotojui leidžiama važiuoti keliu tik tvarkingą stabdį ir garso signalą turinčiu dviračiu. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas arba raudonos šviesos žibintas, iš abiejų šonų – oranžiniai šviesos atšvaitai, pritvirtinti prie ratų stipinų. Važiuodamas važiuojamąja dalimi, dviračio vairuotojas privalo dėvėti ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais arba dviračio priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o gale – raudonos šviesos žibintas.

18. Važiuoti važiuojamąja dalimi dviračiu leidžiama ne jaunesniems kaip 14 metų asmenims. Prižiūrint suaugusiajam, važiuoti važiuojamąja dalimi dviračiu leidžiama ne jaunesniems kaip 8 metų asmenims.

19. Važiuojant keliu tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui, dviračio priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o dviračio gale – raudonos šviesos žibintas, dviračio vairuotojas privalo dėvėti ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais.

20. Dviračio vairuotojas iki 18 metų, važiuodamas keliu, privalo būti užsidėjęs ir užsisėgęs dviratininko šalną. Vyresniam kaip 18 metų asmeniui, dviračiu važiuojančiam keliu, rekomenduojama būti užsidėjęs ir užsisėgęs dviratininko šalną.

21. Dviračių taku dviračio vairuotojas privalo važiuoti kuo arčiau tako ar juostos dešiniojo krašto.

22. Dviračiu norėdamas pervaziuoti į kitą gatvės pusę privalo nultipti nuo dviračio ir persivaryti jį per pėsčiųjų perėją į kitą gatvės pusę.

23. Organizuota dviratininkų grupė gali važiuoti važiuojamąja dalimi tik transporto priemonių judėjimo kryptimi.

24. Dviračių vairuotojams draudžiama:

24.1. važiuoti važiuojamąja dalimi, jeigu įrengti dviračių takai;

24.2. važiuoti automagistralėmis ir greitkeliais, pėsčiųjų perėjomis;

24.3. važiuoti nelaikant bent viena ranka vairo;

24.4. vežti keleivius.

VI SKYRIUS

SAUGUS ELGESYS VIEŠAJAME TRANSPORTE

25. Pirmenybę sėsti į viešąjį transportą turi neįgalūs asmenys, maži vaikai, pagyvenę žmonės.

26. Laikytis transporto priemonių taisyklių: draudžiama iškišti rankas, persisverti pro važiuojančios transporto priemonės langą, važiuojant atidarinti duris, išlipus iš transporto priemonės, iškart bėgti per gatvę ir kt.

27. Dėl paskirties vietos pasitikslinimo, dėl persėdimo reikia teirautis transporto darbuotojų, o ne keleivių, nes pastarieji gali suklaidinti.

VII SKYRIUS

SAUGUS ELGESYS ĮSTAIGOJE, ĮMONĖJE

17. Nesistumdyti einant pro įstaigos, įmonės duris.

18. Atidžiai klausytis vadovo instrukcijų ir pasakojimo.

19. Netrukdyti įstaigos, įmonės dirbantiesiems.

20. Liesti daiktus ir eksponatus tik leidus vadovui.

21. Neliesti įstaigoje, įmonėje esančių įrenginių ir technikos.

22. Neatsilikti nuo grupės.

VIII SKYRIUS

SAUGUS ELGESYS MIŠKE IR PARKE

23. Tvarkingai ir kultūringai elgtis.

24. Kurti laužus tik tam skirtose vietose ir tik leidus vadovui.

25. Nežaisti su degtukais, žiebtuvėliais ir kt.

26. Nelaužyti medžių, neskinti globojamų augalų, nepažeisti gamtosaugos įstatymų.

27. Laipiojant ir bėgiojant stengtis nesusižeisti.

28. Atidžiai klausytis vadovo instrukcijų ir pasakojimo.
29. Saugotis erkių: naudoti priemones, skirtas erkėms atbaidyti, apsirengti šviesiais drabužiais. Jei įgėlė bitė, uodas ar kitas vabzdys, ant skaudamos vietos uždėti šaldomąjį kompresą ir kreiptis į gydytoją;
30. Nesiartinti prie miško gyvūnų, neerzinti jų.

IX SKYRIUS

ELGESYS PRIE VANDENS TELKINIO

31. Kategoriškai draudžiama maudytis nežinomose ir nepatikrintose vietose, audros metu, esant blogam orui, dideliam rūkui, prastam matomumui.
32. Geriausia ir saugiausia organizuoti maudymąsi atitvertuose pliažuose, kur budi gelbėjimo tarnybos. Jeigu nėra įrengtų maudyklų, grupės vadovas privalo patikrinti pasirinktos maudymosi vietos gylį, dugno saugumą. Tik įsitikinus visišku saugumu, leidžiama maudytis ne daugiau kaip 8 vaikams vienu metu, nurodytoje maudymosi vietoje, vienam asmeniui skiriama 4 kvadratiniai metrai ploto. (Laikytis kitų reikalavimų, numatytų Lietuvos higienos normos HN 79:2010 „Vaikų vasaros poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“).
33. Jei grupė turi valčių, jos turi būti parengtos panaudoti gelbėjimui maudymosi metu.
34. Draudžiama maudymosi metu šūkauti, nes šauksmas vandenyje yra pagalbos prašymo signalas.
35. Kategoriškai draudžiama renginio dalyviams nardyti, šokinėti iš valtys, ar nuo stataus skardžio, kranto, maudytis temstant ar tamsiu paros metu be vadovo leidimo.
36. Kategoriškai draudžiama vieniems dalyviams irstyti valtimi.
37. Suorganizavę plaukimą valtėmis, grupės vadovas ar plaukimo vadovas (rekomenduojama abiems kartu) patikrina, ar valtys turi galiojančią techninę apžiūrą, ar yra gelbėjimo priemonės (liemenės, gelbėjimo ratai, virvės ir pan.). Valties šeimininkas turi būti suaugęs žmogus, mokantis gerai plaukti ir apmokytas gelbėjimo būdų, sugebantis techniškai irkluoti.
38. Valtimis galima vežti tik leistiną asmenų skaičių, kuris nurodytas ant valtys borto. Neleistina plaukti toliau, kaip 100 metrų nuo kranto. Nemokantys gerai plaukti, prieš sėsdami į valtį, užsideda liemenes. Kitas gelbėjimo inventorių sudedamas į valtį.
39. Maudytis galima tik turizmo vadovui (mokytojui) leidus bei jam stebint.

X SKYRIUS

ELGESYS ŽAIDIMŲ IR ATRAKCIONŲ METU

40. Vaikai privalo laikytis žaidimų ar atrakcionų vietose nurodytų saugos reikalavimų.

41. Vadovas privalo įsitikinti, ar tvarkingas inventorių, kuris bus naudojamas renginio metu.

XI SKYRIUS

SAUGUS ELGESYS KELIAUJANT LAIVAIS IR LĒKTUVAIS

44. Kelionė laivu įpareigoja gerai pasirengti, nusiteikti psichologiškai, kelionės metu būti drausmingiems, korektiškiems, mandagiems.

45. Prieš kelionę laivu kiekvienas dalyvis pasirūpina asmenine vaistinėle, kuri jam reikalinga, kad nesusirgtų jūros liga. Jeigu jos neišvengėte, laikykitės kajutės režimo. Praneškite grupės vadovui apie savijautą ir informuokite, kur būsite. Esant reikalui, grupės vadovas kreipiasi pagalbos į laivo medicinos tarnybą.

46. Plaukiant laivu ar skrendant lėktuvu, privaloma laikytis visų keleiviams nustatytų taisyklių ir palydovų reikalavimų.

47. Visur ir visada būti punktualiems.

48. Savavališkai nelipti į lėktuvą ar keltą. Sulaukti leidimo įlipti.

49. Drausmingai, kultūringai elgtis, netrukdyti vieni kitiems.

XII SKYRIUS

ELGESYS PASIKLYDUS MIESTE AR KITOJE NEPAŽĪSTAMOJE VIETOVĖJE

42. Jeigu renginio dalyvis (iai) atsiskyrė nuo grupės ir pasiklydo, esant galimybei, pirmiausia privalo susisiekti su grupės vadovu (paskambinti telefonu).

43. Neturint tokios galimybės, laukti toje vietoje, kur atsiskyrė nuo grupės, nebandyti patiems susirasti grupę.

44. Jeigu renginio dalyvis(iai) tiksliai žino grupės buvimo adresą, galima kreiptis į policijos pareigūnus, kad padėtų pasiekti grupės buvimo vietą.

XIII SKYRIUS

BENDRI SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI

56. Laiku atvykti į turizmo renginį.

57. Vykdyti turizmo vadovo (mokytojo) nurodymus.

58. Griežtai laikytis šių Mokinių turizmo renginių saugos, sveikatos ir elgesio taisyklių.

59. Neatsiskirti nuo grupės.
60. Laikytis saugaus eismo taisyklių.
61. Būti drausmingiems, mandagiams; netriukšmauti, nerėkti.
62. Kultūringai elgtos visuomeniniame transporte, laikytis etiketo taisyklių.
63. Nešiukšlinti viešose vietose, viešajame transporte.
64. Elgtis draugiškai ir būti dėmesingiems vienas kitam.
65. Atlikti turizmo vadovo (mokytojo) ar kito pedagogo paskirtas užduotis.
66. Gamtoje:
- 66.1. draudžiama teršti gamtą, naikinti arba žaloti medžius, gyvūnus ir t.t.;
- 66.2. kūrenti laužus galima tik specialiai tam įrengtose laužavietėse ir stovyklavietėse;
- 66.3. draudžiama deginti atliekas, mėtyti degančius degtukus, naikinti priešgaisrinius įrenginius.
- 66.4. sutvarkyti savo stovyklavimo vietą, surinkti šiukšles, užpilti laužavietę.

XIV SKYRIUS

PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIO APRAŠYMAS

67. Kelionės pirmosios pagalbos rinkinį sudaro:

Nr.	Medicinos pagalbos priemonės pavadinimas	Kiekis (vnt)
1.	Lipnus pleistras. 2,5 cmx 1m	1
2.	Palaikomasis tvarstis. 6 cmx4m*	1
3.	Palaikomasis tvarstis. 8 cmx4m*	1
4.	Pirmosios pagalbos tvarstis. 10 cmx 6 cm*	2
5.	Pirmosios pagalbos žirkklės	1
6.	Pleistro juostelė	12
7.	Sterilus žaizdų tvarstis. 7,5 cm x 7,5 cm*	2
8.	Vidutinio dydžio sterilus tvarstis. 8 cm x 10 cm*	1
9.	Vienkartinės pirštinės	2
10.	Pirmosios pagalbos teikimo aprašymas	1
11.	Rinkinio aprašas	1

*Galima 2 cm paklaida.

68. Rinkinyje gali būti tik Lietuvos Respublikoje aprobuotų medicinos pagalbos priemonių.

69. Už rinkinio priežiūrą ir jo papildymą atsakingas jos savininkas.

70. Suvartojus atitinkamas medicinos pagalbos priemonės, rinkinys turi būti jais papildomas.

71. Pasibaigus tinkamumo vartoti laikui ir netinkamos kokybės medicinos pagalbos priemonės laikyti rinkinyje draudžiama.

72. Netinkamos vartoti medicinos pagalbos priemonės iš rinkinio turi būti išimtos.

73. Papildomai rekomenduojama turėti:

73. 1. atšvaitinę juostą;

73. 2. dirbtinio kvėpavimo kaukę.

Parengta pagal: Aiškinamasis raštas dėl sveikatos apsaugos ministro 2002 m. lapkričio 15 d. įsakymo nr.550 „Dėl sveikatos priežiūros ir formacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių”.

ŽYGIO PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIO APRAŠYMAS

74. Žygio pirmosios pagalbos rinkinį sudaro:

Nr.	Medicinos pagalbos priemonės pavadinimas	Kiekis (vnt)
1.	Didelis nuospaudų pleistras	2
2.	Mažas nuospaudų pleistras	4
3.	Elastinis krepšinis tvarstis su tvirtinamaisiais kabliukais 8 cm x 3,5 m*	1
4.	Elastinis spaudžiamasis tvarstis. 8 cm x 2m*	1
5.	Karpomos pleistro juostelės. 1 m x 6 cm*	10
6.	Lipnus pleistras. 2,5 cm x 5 m	1
7.	Palaikomasis trikampio formos tvarstis	1
8.	Pirmosios pagalbos žirkklės	1
9.	Pincetas	1
10.	Sterilus pirmosios pagalbos tvarstis. 8 cm x 10 cm*	1
11.	Sterili permatoma plėvelė-tvarstis. 5 cmx 7 cm*	2
12.	Sterilus lipnus žaizdų tvarstis. 15 cm x 8 cm*	1
13.	Sterilus lipnus žaizdų tvarstis. 10 cmx 6 cm*	1
14.	Segtukai	3
15.	Švilpukas	1
16.	Vienkartinės drėgnos valomosios servetėlės	3
17.	Vienkartinės pirštinės	4
18.	Pirmosios pagalbos teikimo aprašymas	1
19.	Rinkinio aprašas	1

*Galima 2 cm paklaida.

2. Rinkinyje gali būti tik Lietuvos Respublikoje aprobuotų medicinos pagalbos priemonių.

3. Už rinkinio priežiūrą ir jo papildymą atsakingas jos savininkas.

4. Rinkinys turi būti nuolat atnaujinamas ir papildomas.

5. Pasibaigus tinkamumo vartoti laikui ir netinkamos kokybės medicinos pagalbos priemonės laikyti rinkinyje draudžiama.

6. Netinkamos vartoti medicinos pagalbos priemonės iš rinkinio turi būti išimtos.

7. Papildomai rekomenduojama turėti:

7.1. atšvaito juostą;

7.2. dirbtinio kvėpavimo kaukę.

Parengta pagal: Aiškinamasis raštas dėl sveikatos apsaugos ministro 2002 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr.550 „Dėl sveikatos priežiūros ir formacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių”.

XV SKYRIUS
VEIKSMAI PO IŠVYKOS

67. Padėti sutvarkyti naudotas priemones, inventorių.
 68. Palikti tvarką ir švarą.
 69. Atsiskaityti už atliktas užduotis ar jas pateikti renginio vadovui (mokytojui).
 70. Informuoti tėvus (globėjus) apie renginio rezultatus, elgesį.
 71. Saugiai grįžti namo.
-